Dromen over later

Beroepen: worden wat je wil

Thema Kinderboekenweek 2021

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Waarom deze filosofische praattips?

Het draait in de Kinderboekenweek natuurlijk om boeken en leesbevordering. En daar kan filosoferen ook een bijdrage aan leveren. Uit onderzoek blijkt namelijk dat praten over boeken het leesplezier vergroot. Filosoferen is een verrassende invulling voor zulke gesprekken. Tijdens de Kinderboekenweek is het leuk om aan te sluiten bij het thema, maar de rest van het jaar kun je ook filosoferen na het voorlezen. Op de website van Filosovaardig vind je hiervoor veel informatie en tips.
Zie: http://www.filosovaardig.nl/categorie/blog/filosoferen-met-boeken/

Doelgroep

In deze download staan meerdere tips. Er zit voor elke leeftijd wat bij. Achter de kopjes vind je een leeftijdsindicatie. Dit is natuurlijk geen vaststaand feit, je kent je eigen groep zelf het beste!

Over het thema

Elk kind droomt over later. Ze spelen bijvoorbeeld doktertje, profvoetballer, brandweervrouw of motoragent. Hierbij worden ze geïnspireerd door tv en internet maar natuurlijk ook door kinderboeken. Lezen is daardoor een heerlijke manier om te dromen over later.

Om te voorkomen dat de Kinderboekenweek vooral een verkleedpartij wordt waarbij kinderen in allerlei uniformen naar school mogen komen, kun je bijvoorbeeld ook gaan filosoferen over het thema.

Vraag het **gratis kennismakingspakket** filosoferen met kinderen aan op www.filosovaardig.nl/downloads

Verdiep het thema met een filosofische invalshoek

Je kunt het thema beroepen ook op een filosofische manier benaderen. Je beroep heeft bijvoorbeeld veel met je identiteit te maken, een mooi onderwerp om over na te denken. Maar je kunt ook nadenken over welke beroepen het belangrijkst zijn, hoeveel je betaald zou moeten krijgen en waarom je eigenlijk werkt. Gaat het je om het geld of om het aanzien? In deze download vind je diverse ingangen voor een filosofisch gesprek passend bij dit Kinderboekenweek thema.

Hoe moet dat, filosoferen?

Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Je oordeelt dus niet over de uitspraken van kinderen en stuurt niet aan op sociaal wenselijke antwoorden. Je laat gewoon de kinderen hun eigen gedachten onderzoeken.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus.

Vraag het **gratis kennismakingspakket** filosoferen met kinderen aan op www.filosovaardig.nl/downloads

Gespreksideeën

Vooroordelen (ob, mb)

Beroepen hebben vaak een bepaald imago. Mensen die brandweer zijn, vinden we heldhaftig. Mensen die in de zorg werken, vinden we zorgzaam. Zou dit allemaal wel kloppen? Zou een angstige brandweerman geen goede brandweerman kunnen zijn? Een juf die niet van kinderen houdt? Een ober die niet graag met mensen omgaat?
Bedenk bij meerdere beroepen wat de vooroordelen zijn en wat het betekent als iemand dat juist niet is.

Wat is het meest belangrijke werk? (ob, mb, bb)

Maak kaartjes of kleine briefjes waar je beroepen op schrijft (of tekent). Denk aan: boer, leerkracht, politieagent, rechter, koning, parkeerwachter, dokter, kassière, voetbalcoach, etc. Laat de kinderen in werkgroepjes de briefjes op volgorde leggen van belangrijkste werk naar minst belangrijk werk. Dat roept natuurlijk allerlei discussie op. Welke punten en argumenten worden gebruikt? Bespreek klassikaal na.

Wie moet het meeste geld verdienen? (mb, bb)

Aansluitend op de vraag welk werk het belangrijkste is, kun je in gesprek gaan over wie het meeste geld zou moeten verdienen. Ook hierbij kunnen de kinderen weer een volgorde aanbrengen. Welke argumenten worden nu gebruikt? Bespreek klassikaal na.

Waarom werk je? (bb)

Sommige mensen werken vooral voor het geld en hebben het liefst goed betaald werk. Anderen willen dat hun werk belangrijk is voor de maatschappij, bijvoorbeeld omdat je iets voor andere mensen kunt betekenen of omdat je iets goeds voor de wereld doet. Maar ook aanzien en status kan een rol spelen of dat je in je werk veel dankbaarheid ervaart. Met het stellingenspel ‘Krijg het heen en weer’ kunnen kinderen ontdekken wat ze zelf (op dit moment) belangrijk vinden.

- Print hiervoor de stellingen uit bijlage 1.
- Laat alle kinderen staan.
- Spreek af waar ze moeten gaan staan als ze het met de stelling eens zijn en waar ze moeten staan als ze het niet met de stelling eens zijn.

Vraag het **gratis kennismakingspakket** filosoferen met kinderen aan op www.filosovaardig.nl/downloads

- Lees de stelling voor.
- Laat de kinderen kiezen en op de juiste plek gaan staan.
- Laat uit beide groepen één of meerdere kinderen aan het woord.
- Lees de volgende stelling voor en herhaal de stappen.

Hoe kun je worden wat je wil? (mb, bb)

Als je iemand ontmoet, wil je vaak als eerste weten wat hij doet. Wat voor sport hij doet of wat voor hobby's iemand heeft. Volwassenen vragen vaak als eerste aan elkaar wat de ander voor werk doet. We vinden het dus heel belangrijk wat iemand in het dagelijks leven doet. Alsof het heel veel over iemand zegt. Maar is dat ook zo? Vertelt je beroep iets over wie je bent? Wat is dat eigenlijk: iemand zijn?

De filosoof Nietszche (1844-1900) zei altijd: je moet worden wie je bent. Maar hoe weet je wie je bent?

Dat is voor kinderen een belangrijke vraag om over na te denken. Veel Griekse filosofen zeiden zelfs dat als je niet goed had nagedacht over je eigen leven, dan kon je het hele leven sowieso niet begrijpen. Hun motto was: Ken jezelf! In het Grieks was dat: gnothi seauton

Laat de kinderen daarom met het werkblad uit bijlage 2 nadenken over zichzelf. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.

Extra lestip (bb)

Met het Filosofie & Kunst lespakket Knip je Knap laat je in een van de lessen kinderen ook nadenken over hun identiteit.

Dit lespakket bestaat uit digibordlessen. Je ontvangt via het digibord beeldend kunstenaar Eline Janssens in je klas voor een vliegende start en stevige basis van je ckv-les.
In de kunstlessen Knip je Knap wordt het maken van de kunstopdracht bovendien gecombineerd met een filosofieles. Een van die lessen gaat over je identiteit.
Meer informatie: https://filosovaardig.nl/uitgeverij/de-virtuele-vakdocent/knip-je-knap-filosoferen-met-kunst/

Vraag het **gratis kennismakingspakket** filosoferen met kinderen aan op www.filosovaardig.nl/downloads

Boekentips

In de Webshop Kinderfilosofie vind je leuke boekentips voor de Kinderboekenweek. Deze drie bijvoorbeeld, maar er zijn er dus meer!

Voorleesboek De zweetvoetenman (mb, bb)

Als rechter moet je nadenken over de gekste zaken. In de Zweetvoetenman lees je over een aantal bijzondere vraagstukken. Leuk om voor te lezen en daarna met de kinderen over in gesprek te gaan.

Prentenboek Wat wil jij later worden? (ob)

Het boek Wat wil jij later worden? gaat over Ramses. Hij heeft geen flauw idee wat hij wil worden. Misschien wel advocaat zoals zijn moeder, of muzikant zoals zijn vader. Hij weet het nog niet … Maar is dat erg?

Stinkend rijk

Veel kinderen willen later rijk worden. Maar is dat eigenlijk wel zo leuk? Nou, Donovan vindt dus van niet. Hij is al rijk. En hij vindt het vreselijk. Grappig verhaal dat je ongemerkt aan het denken zet over of het wel zo'n goed idee is om rijk te worden.

Vraag het **gratis kennismakingspakket** filosoferen met kinderen aan op www.filosovaardig.nl/downloads

Bijlage 1 Stellingen rondom de vraag: waarom werk je?

Werkwijze

- Laat alle kinderen staan.
- Spreek af waar ze moeten gaan staan als ze het met de stelling eens zijn en waar ze moeten staan als ze het niet met de stelling eens zijn.
- Lees de stelling voor.
- Laat de kinderen kiezen en op de juiste plek gaan staan.
- Laat uit beide groepen één of meerdere kinderen aan het woord.
- Lees de volgende stelling voor en herhaal de stappen.

Stellingen

- Ik heb liever veel vrienden dan veel geld.
- Als het goed gaat met mijn familie dan gaat het goed met mij.
- Het belangrijkste is dat je later een gezin hebt.
- Ik ben blij als ik later een baan heb, ook als ik er niet rijk van word.
- Ik ben pas tevreden met mijn werk als ik er een nieuwe Mercedes van kan betalen.
- Ik wil later een groot huis.
- Het maakt me niks uit waar ik later woon, op een flat of in een villa, als ik maar een leuk gezin heb.
- Ik vind leuk werk dat weinig betaalt beter dan saai werk dat veel betaalt.
- Ik wil alleen hard werken als ik er veel geld voor krijg.
- Als je veel kinderen hebt, is het niet belangrijk of je veel geld verdient.
- Ik doe niet mijn best voor school, want ik vind later toch geen baan.
- Ik wil dat mijn werk iets bijdraagt aan een goede samenleving, zoals iets in de zorg of de politiek of zo.
- Waarom zou ik werken, je krijgt toch een uitkering?
- Als ik maar elke dag te eten en te drinken heb, maakt het mij verder niet uit.
- Ik wil later wat voor andere mensen betekenen.
- Ik trouw gewoon met een rijk iemand, dan hoef ik niet te werken.
- Ik vind het belangrijker om met mijn vrienden te chillen dan om mijn huiswerk te maken.
- Huiswerk is net zo belangrijk als vrienden.
- Werken doe je om daarna dingen te doen die je leuk vindt.
- Ik ga naar school omdat het moet.
- Ik wil arts worden, want dat betaalt goed.
- Ik wil arts worden, want dan kan ik mensen helpen.
- Ik ga naar school omdat ik graag wat wil leren.
- Ik ga naar school zodat ik later een leuke baan kan vinden.
- Ik ga naar school om mijn vrienden te zien.
- Als ik geld heb, dan word ik vanzelf gelukkig.
- Geld maakt niet gelukkig.
- Ik wil later president worden, want dan kan ik zorgen dat het beter gaat met Nederland.

Bijlage 2: Werkblad Wie ben ik?

De een heet Mohammed de ander Roy en weer iemand anders heet Wiesje. Maakt het uit hoe je heet? Waarom dan?

_____

_____

Wat hoort allemaal bij jou ik? Zou je bijvoorbeeld met andere schoenen of een andere slaapkamer hetzelfde zijn? Kruis aan wat echt bij jóuw ik hoort, dus wat jou jóu maakt.

- o dat wat ik erg lekker vind
- o hoe slim je bent
- o je hobby's
- o je huisdier
- o je kleur
- o je land
- o je ouders
- o je schaduw
- o je schoenen
- o wat je leuk vindt om te doen
- o wat ik van gisteren vergeten ben
- o wat ik nog weet van gisteren
- o je vrienden
- o je uiterlijk
- o je talenten
- o je stem
- o je slaapkamer en spullen
- o je school

Het meest bijzonder aan mij is:

_____

_____

Als baby was ik al:

_____

_____

Wat doe je echt alleen als je alleen bent?

_____

_____

Gedraag jij je overal hetzelfde?

- Op school ben ik wel/niet anders dan thuis
- Bij mijn sport ben ik wel/niet anders dan op school.
- Bij mijn ouders ben ik wel/niet anders dan bij mijn vrienden.

(Streep bij wel/niet door wat niet klopt)